

«Նոր ժամանակի կրթություն» ՀԿ

**ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ԴԱՍԸՆԹԱՑ**

**ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔ**

Հետազոտության թեման՝ Խոսքային Հաղորդակցում

Առարկան՝ Անգլերեն

Հետազոտող ուսուցիչ՝ Ալեքսանյան Անժելա Արշավիրի

*Ուսումնական հաստատություն՝ Արարատի մարզի, Գ. Դաշտավանի Գ.
Տոնոյանի անվան հիմն. դպրոց*

Երևան 2022

Բովանդակություն

Ներածություն	2
Գլուխ 1. Հաղորդակցություն. Էությունը եվ գործընթացը	4
Գլուխ 1. 1 «Հաղորդակցություն» եզրաբառը և դրա դասակարգումը	7
Գլուխ 1. 2 Հաղորդակցման դասակարգումը	5
Գլուխ 2 Ի՞նչ է դերային խաղը	8
Գլուխ 2. 1 Դերային խաղերի գործառույթները	8
Գլուխ 2. 3 Դերային խաղերի առավելությունները	11
Գլուխ 2. 4 Դերային խաղի տեսակները	12
Գլուխ 3. Դերային խաղի դերը անգլերենի դասաժամերին	15
Եզրակացություն	10
Գրականության ցանկ	18

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Ինչպես մեզ հայտնի է, մինչև գրեթե գյուտը նախնադարյան մարդիկ միմյանց հետ շփվել են բանավոր, ապա պատկերների և գաղափարագրերի միջոցով: Ժամանակի ընթացքում նրանք աստիճանաբար տիրապետել են հաղորդակցության հիմնական տեսակներին՝ թե բանավոր, թե գրավոր խոսքին: Չարգացմանը զուգընթաց առաջացան նաև գրավոր և տպագիր խոսքերը, հեռահաղորդակցությունն ու ներկայիս արդիական հաղորդակցման զանազան միջոցները: Եթե լեզուն և խոսքը հաղորդակցության ամենակարևոր միջոցներն են, ապա լեզուների տարբերությունը խոչընդոտ է հանդիսանում նույն այդ հաղորդակցության համար: Համաձայն Բաբելոնյան աշտարակաշինության պատմության՝ երկիր մոլորակի վրա առաջացան բազում լեզուներ և ըստ այդմ յուրաքանչյուր ազգ կարիք ունեցավ հասկանալու օտարերկրյա ժողովուրդներին՝ նրանց հետ հաղորդակցվելու համար: Այդ հարցում մեզ օգնության են գալիս թարգմանիչները: Թեմայի արդիականությունը պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ թարգմանիչը մինչ օրս էլ կարևոր դեր է կատարում միջմշակութային հաղորդակցության մեջ: Առանց լեզուներ լավ իմանալու և առանց թարգմանիչի միջնորդության բավականին դժվար կլինի հաղորդակցվել տարբեր մշակույթի տեր անձանց հետ: Թարգմանիչ դերը մեծանում է հատկապես գործարար հաղորդակցման ժամանակ, երբ կարևոր գործնական հանդիպումներում անհրաժեշտ է լինում հաղորդակցվել տարբեր երկրների ժողովուրդների հետ:

Աշխատում գոյություն ունեն շուրջ 7000 լեզուներ, որոնցից մի քանի տասնյակն ունեն համաշխարհային նշանակություն կամ օգտագործվում են պաշտոնապես: Ցավոք, մենք չենք կարող վարժ տիրապետել այդ մի քանի տասնյակ լեզուներին՝ ազատ հաղորդակցվելու համար, այդ իսկ պատճառով զգում ենք թարգմանիչների կարիք:

Աշխատանքի նպատակն է առավել մանրամասնորեն ծանոթանալ «Հաղորդակցություն» հասկացությանը և դրա գործընթացին: Իմանալ, թե ինչ դասակարգումներ ունի այն: Բացահայտել հաղորդակցման ընթացքում ի հայտ եկած խոչընդոտները:

Ցանկացած լեզվով հաղորդակցությունը պահանջում է մեծ բառապաշար, որը կուտակվում է մի քանի տարիների ընթացքում: Այստեղից բխում է, որ լեզվի ուսուցումը և տվյալ լեզվի բառապաշարի տիրապետումը սկսվում է տարրական դասարաններից : Դա ստիպում է ուսուցիչներին փնտրել նոր տեխնիկա, որոնք կտան երեխաներին արդյունավետ կերպով և ամենակարևորը, հետաքրքրությամբ սովորել օտար լեզուներ:

Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ հետաքրքրությունը սովորելու լավագույն խթանն է, անհրաժեշտ է փորձել օգտագործել յուրաքանչյուր հնարավորություն՝ երեխային լիցքաթափելու համար՝ լեզվի ուսուցման գործընթացում խաղային գործունեության միջոցով:

Օտար լեզվի դասաժամերին ուսուցիչն իր առջև խնդիր է դնում սովորողների խոսքի հմտությունները զարգացնելու և կատարելագործելու համար: Կիրառվում են տարբեր տեսակի գործողություններ, սակայն ամենաարդյունավետը դասին դերային խաղի կիրառումն է:

Օտար լեզվի դասավանդման ժամանակ դերային խաղերի կիրառման արդիականությունը կայանում է նրանում, որ խաղի ընթացքում մեծանում է աշակերտների մոտիվացիան և ճանաչողական գործունեությունը:

Ելնելով վերը նշվածից՝ այս աշխատանքի նպատակն է ապացուցել, որ օտար լեզուների դասերին խոսքային հաղորդակցում իրականացնելու ուղի է նաև դերային խաղերը, որոնք թույլ են տալիս սովորողին ոչ միայն խորապես և հետաքրքրությամբ տիրապետել օտար լեզվին և ձևավորել հաղորդակցական ունակություններ, այլև զարգացնել իր սոցիալական հմտությունները և անհատականությունը:

Իմ աշխատանքում ես ցույց եմ տվել կրթական խաղերի կարևորությունը մանկավարժական գործընթացում անգլերենի դասերին դերային խաղերի կիրառման օրինակով:

ԳԼՈՒԽ 1. ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ. ԷՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԸ

Գլուխ 1.1. «Հաղորդակցություն» եզրաբառը և դրա դասակարգումը

«Հաղորդակցություն»¹ (communication/коммуникация) եզրույթը

(եզրաբառ/տերմին) ծագել է լատիներենից. «communicatio» (հաղորդում, փոխանցում),

«communico» (դարձնում եմ ընդհանուր, կապում եմ , շփվում եմ): Բառն իր իմաստը

նույնությամբ պահպանել է նաև հայերենում. «հաղորդել, հաղորդ+ա+կցել»:

Այսպիսով՝ հաղորդակցության հիմնական նպատակը տեղեկատվության

փոխանցումն է, որը կարող է կատարվել տարբեր ձևերով. խոսքով (բանավոր կամ

գրավոր) իմաստավոր շարժումներով (ժեստեր, դեմքի արտահայտություններ,

կեցվածք և այլն), և տարբեր միջոցներով. անմիջական շփում, մամուլի կամ

Էլեկտրոնային փոստի հաղորդագրություններ, հեռախոս, ռադիո,

հեռուստատեսություն և այլն: Հաղորդակցության առավել լայնորեն օգտագործվող

միջոցներից են հեռախոսակապը, ֆաքսիմիլային կապը (ֆաքս), տելեքսը. փոստը և

Էլեկտրոնային փոստը:

Հաղորդակցությունը հասարակական սուբյեկտների՝ անձ, սոցիալական խումբ,

փոխներգործության գործընթաց է, որի ժամանակ տեղի է ունենում տեղեկության,

փորձի, գիտելիքների, կարողությունների և գործունեության արդյունքների

փոխանակում:

Ցանկացած հաղորդակցություն իրենից ներկայացնում է տեղեկության

փոխանցման և ընդունման գործընթաց: Տեղեկությունը փոխանցվում է խոսքային և ոչ

խոսքային հաղորդակցման միջոցների օգնությամբ:

Գլուխ 1.2 Հաղորդակցման դասակարգումը

Հաղորդակցման դասակարգումները շատ տարբեր են, ինչը պայմանավորված է դրա գործառնությունների և ձևերի բազմազանությամբ: Փորձենք այն դասակարգել ըստ տարբեր հիմքերի:

Ըստ հաղորդակցվող սուբյեկտների քանակի կամ ընդգրկման ծավալի հաղորդակցումը կարող է լինել.

- **միջանձնային**` երկու անձանց միջև իրականացվող հաղորդակցում, որը տեղի է ունենում դեմ առ դեմ կամ տեխնիկական միջոցներով (հեռախոս, սոց. ցանցեր, տեսակապ), որը նույնպես «դեմ առ դեմ»-ի իրավիճակ է ապահովում,

- **խմբային**` 3-ից մինչև 20-30 անձանց միջև հաղորդակցում (կարող է տեղի ունենալ դեմ առ դեմ կամ տեխնիկական միջոցներով, ասենք` տեսակոնֆերանսներ),

- **զանգվածային**` այս դեպքում ընդգրկված են մարդկանց մեծաթիվ խմբեր:

Այն իրականացվում է հիմնականում տեղեկատվության տարածման

հատուկ միջոցներով` մեդիա (տպագիր կամ էլեկտրոնային),

գրատպություն, հեռուստատեսություն, ռադիո, սոցիալական ցանցեր և

այլն:

Ըստ տեղեկատվության փոխանցման ձևերի` հաղորդակցությունը կարող է լինել.

- **խոսքային**, որի հիմնական միջոցներն են. բանավոր խոսք, գրավոր խոսք,

- **ոչ խոսքային**, որի հիմնական միջոցներն են իմաստավոր շարժումները.

(Ժեստեր, դիմախաղ, կեցվածք և այլն):

Ըստ հաղորդակցվող կողմերի պաշտոնական դիրքի առնչության՝

հաղորդակցությունը կարող է լինել.

- **ուղղահայաց** (իրականացվում է հասարակական դիրքով կամ պաշտոնական սանդուղքով՝ վարընթաց և վերընթաց ուղղություններով)
- **հորիզոնական** (իրականացվում է հավասար հասարակական կամ պաշտոնական դիրք ունեցող մարդկանց միջև)

Գլուխ 2.

Ի՞նչ է դերային խաղը

Տարբեր լեզուներով «խաղ» տերմինը համապատասխանում է <<կատակ>> և <<ծիծաղ>>, <<շարժում>>, <<թեթևություն և հաճույք>> հասկացություններին և ցույց է տալիս այս գործընթացի կապը դրական հույզերի հետ:

Չարգացման ավելի բարձր փուլում երեխաների ընդգրկումը աշխատանքային գործունեության կարևորագույն ոլորտներում պահանջում էր հատուկ ուսուցում, որը տեղի էր ունենում նվազ ձևով գործիքների վրա: Դա մի տեսակ խորհրդանշական խաղալիք էր: Նրա օգնությամբ երեխաները վերստեղծեցին կյանքի և արտադրության այն ոլորտները, որոնցում նրանք դեռ ներառված չէին, բայց որին ձգտում են:

Այսպիսով, դերային խաղն առաջացել է հասարակության պատմական զարգացման ընթացքում սոցիալական հարաբերությունների համակարգում երեխայի տեղի փոփոխության արդյունքում:

Խաղը հատուկ կազմակերպված գործունեություն է, որը պահանջում է հուզական և մտավոր ուժի լարում: Խաղը միշտ որոշում է կայացնում ի՞նչ անել, ի՞նչ ասել: Այդ հարցերը լուծելու ցանկությունը սրում է խաղացողների մտածողությունը: Իսկ եթե երեխան միաժամանակ խոսում է օտար լեզվով:

Այս գործունեության մեջ կան ուսուցման բազում հնարավորություններ: Երեխաների համար խաղը, առաջին հերթին, հետաքրքիր գործունեություն է: Խաղում բոլորը հավասար են: Դա իրագործելի է նույնիսկ ամենաթույլ ուսանողների համար: Հավասարության զգացում, խանդավառության և ուրախության մթնոլորտ, առաջադրանքների իրագործելիության զգացում - այս ամենը երեխաներին հնարավորություն է տալիս հաղթահարել ամաչկոտությունը, որը խանգարում է նրանց ազատորեն օգտագործել օտար լեզվի բառերը խոսքում և բարենպաստ ազդեցություն ունի սովորելու վրա:

Խաղը փոքր իրավիճակ է, որի կառուցումը հիշեցնում է դրամատիկ ստեղծագործություն՝ իր սյուժեով, կոնֆլիկտով և կերպարներով: Խաղի ընթացքում իրավիճակը իրականացվում է մի քանի անգամ, իսկ ամեն անգամ՝ նոր տարբերակով:...

Չնայած խաղի հստակ պայմաններին և օգտագործվող լեզվական սահմանափակ նյութին՝ դրանում միշտ կա զարմանքի տարր: Լսելով անսպասելի հարց՝ երեխան անմիջապես սկսում է մտածել, թե ինչպես պատասխանել դրան:

Դերային խաղը իրավիճակային-փոփոխական վարժություն է, որը հնարավորություն է ստեղծում խոսքի օրինաչափության բազմակի կրկնության այնպիսի պայմաններում, որոնք հնարավորինս մոտ են իրական խոսքային հաղորդակցությանը:

Խաղերի մեծ մասը կապված չէ որևէ կոնկրետ թեմայի հետ, ուստի, բնականաբար, դրանք պարունակում են աշակերտներին անձանոթ բառապաշարի որոշակի տոկոս:

Բառապաշարի ներդրման տեխնիկական տարբեր է: Դրանցից մեկը տեսողական հստակությունն է, որը ներառում է ոչ միայն պատկերային կամ առարկայական պատկերացում, այլև շարժում, ժեստ, դեմքի արտահայտություն և այլն:

Ծանոթանալով այս կամ այն խաղին՝ ուսուցիչը պետք է նախապատրաստական աշխատանք տանի: Եթե նախատեսվում է թատերական ակցիա, ապա պետք է հոգ տանել տարագի և ռեկվիզիտի մանրամասների մասին՝ դրանք ավելի ամբողջական և համոզիչ կդարձնեն խաղը: Եթե դա լինի խաղային վարժություն, ապա ամեն ինչ կախված է ուսուցչի հուզականությունից: Խաղերի մեծ մասը հիմնված է մրցակցության վրա: Դասի խաղերի տեղը և խաղին հատկացված ժամանակը կախված են մի շարք գործոններից՝ սովորողների պատրաստվածությունից, ուսումնասիրված նյութից, դասի կոնկրետ նպատակներից և պայմաններից և այլն:

Այսպիսով, ասենք, եթե խաղը օգտագործվում է որպես ուսումնական վարժություն նախնական ուժեղացման համար, ապա դրան կարելի է հատկացնել դասի 20-25 րոպե: Հետագայում նույն խաղը կարելի է իրականացնել 3-5 րոպե և ծառայել որպես արդեն իսկ անցած նյութի յուրօրինակ կրկնություն:

Գլուխ 2. 1

Դերային խաղերի գործառույթները

Օտար լեզվի բանավոր դասավանդման համատեքստում դերախաղը խոսքային գործունեություն է, խաղային և միաժամանակ կրթական: Աշակերտների տեսանկյունից դերախաղը խաղային գործունեություն է, որի ընթացքում նրանք որոշակի դերեր են խաղում: Դերային խաղի նպատակը իրականացվող գործունեությունն է՝ խաղը, շարժառիթը գործունեության բովանդակության մեջ է: Դպրոցականները տեղյակ չեն խաղի դաստիարակչական բնույթին: Ուսուցչի տեսանկյունից դերախաղը կարող է դիտվել որպես կրթական գործընթացի կազմակերպման ձև: Ուսուցչի համար խաղի նպատակն է ձևավորել և զարգացնել ուսանողների խոսքի հմտություններն ու կարողությունները: Դերախաղը վերահսկվում է, դրա կրթական բնույթը հստակ ճանաչվում է ուսուցչի կողմից:

1. Դերախաղը հիմնված է միջանձնային հարաբերությունների վրա, որոնք իրացվում են շփման գործընթացում: Որպես միջանձնային հաղորդակցության մոդել՝ դերախաղը օտար լեզվով հաղորդակցվելու անհրաժեշտություն է ստեղծում, և այս առումով այն կատարում է մոտիվացիոն և խթանող գործառույթ:

2. Ուսուցման գործառույթ: Դերախաղը կարելի է դասել կրթական խաղերին, քանի որ այն մեծապես որոշում է լեզվական միջոցների ընտրությունը, նպաստում է խոսքի հմտությունների և կարողությունների զարգացմանը և թույլ է տալիս մոդելավորել աշակերտի հաղորդակցությունը տարբեր խոսքային իրավիճակներում: Դերախաղը միջանձնային հաղորդակցության համատեքստում երկխոսական խոսքի հմտությունների և կարողությունների յուրացման վարժություն է:

3. Կրթական գործառույթ: Խաղը օգնում է համախմբել երեխաների թիմը, ամաչկոտներն ու երկչոտները ներգրավված են ակտիվ գործունեությամբ, իսկ դա նպաստում է թիմում բոլորի ինքնահաստատմանը: Դերային խաղերում դաստիարակվում են գիտակցված կարգապահությունը, քրտնաջան աշխատանքը, փոխօգնությունը, դեռահասների գործունեությունը, տարբեր գործունեությամբ զբաղվելու պատրաստակամությունը, անկախությունը, իրենց տեսակետը պաշտպանելու, նախաձեռնություն ցուցաբերելու և որոշակի պայմաններում օպտիմալ լուծում գտնելու կարողությունը:

4. Կողմնորոշման գործառույթ: Դերային խաղը դպրոցականների մոտ ձևավորում է այլ անձի դեր խաղալու, իրենց հաղորդակցման գործընկերոջ տեսանկյունից տեսնելու կարողությունը: Այն ուղղորդում է ուսանողներին սեփական խոսքի և զրուցակցի վարքագիծը պլանավորելու ուղղությամբ, զարգացնում է իրենց գործողությունները վերահսկելու, ուրիշների գործողությունների օբյեկտիվ գնահատական տալու ունակությունը:

5. Փոխհատուցման գործառույթ: Դեռահասները ձգտում են շփման, հասուն տարիքի, իսկ դերախաղը նրանց հնարավորություն է տալիս դուրս գալ իրենց գործունեության համատեքստից և ընդլայնել այն:

Գլուխ 2. 2

Դերային խաղերի առավելությունները

Դերային խաղերի առավելությունները թույլ են տալիս ուսուցչին էլ ավելի արդյունավետ դարձնել ուսումնական գործընթացը: Առանձնացրել եմ մի քանի առավելություններ.

1. Խոսքի հմտությունների ձևավորում
 2. Խաղի մեջ պասիվ աշակերտների ներգրավվածությունը
 3. Թույլ է տալիս համալրել բառապաշարը
 4. Խաղի իրավիճակը օգնում է ակտիվացնել հիշողությունը, ուստի նոր սովորած բառերն էլ ավելի լավ է հիշվում:
 5. Մարզում է աշակերտի լսողական ըմբռնումը
 6. Նպաստում է աշակերտի ընդհանուր զարգացմանը
 7. Լեզվական հմտությունների ձևավորում
 8. Ստեղծագործական ունակությունների ձևավորում
 9. Երկխոսության հմտությունների ձևավորում
- Վերոնշյալ կետերը ուսուցումը դարձնում են ավելի հետաքրքիր և արդյունավետ:

Գլուխ 2. 3

Դերային խաղի տեսակները

1. Վերահսկվող

Մասնակիցները ստանում են անհրաժեշտ ազդանշանները:

2. Չափավոր վերահսկվող

Աշակերտները ստանում են սյուժեի ընդհանուր նկարագրությունը և իրենց դերերի նկարագրությունը:

3. Ազատ

Աշակերտները ստանում են շփման հանգամանքները:

4. Էպիզոդիկ

Առանձին դրվագ է խաղում:

5. Երկար

Մի շարք դրվագներ խաղացվում են երկար ժամանակով :

Երեխաների համար կարող էք օգտագործել դերային խաղեր նկարներով, աուդիո կամ վիդեո նյութերով:

Տարածական նախադրյալները և այլ բառապաշարն ամրապնդելու համար կարող էք աշակերտներին առաջարկել դերային խաղեր: Օր.՝ մասնակիցները պետք է նկարագրեն երթուղին ըստ սխեմայի՝ քարտեզի վրա գտնեն ճանապարհ դեպի հայտնի տեսարժան վայրեր, այլ օբյեկտներ կամ քաղաքներ, օր.՝ դեպի Լոնդոն: Կարող էք հրավիրել աշակերտներին հնարավորություն տալ խոսելու քաղաքի իրենց սիրելի վայրերի և դրանց հասնելու մասին:

Ավելի բարձր դասարաններում խոսելու հմտությունները կիրառելու համար կարող են կազմակերպվել քննարկման հարցեր: Խաղի ընթացքում մասնակիցները կհայտնեն իրենց կարծիքները, փաստարկները և հակափաստարկները:

Իսկ ,օրինակ, սյուժեի վրա հիմնված դերախաղերը հաճախ օգտագործվում են հաղորդակցման տեխնիկայի դասընթացներում: Նման ծրագրերը նախատեսված են օտար լեզվով հաղորդակցման իրավիճակներում առավելագույն ընկղմվելու համար, ուստի աշակերտների խոսքի հմտությունները արագ ձևավորվում են:

Ավագ դպրոցում անգլերենի դասաժամին կարելի է դերային խաղի միջոցով ուսումնասիրել անգլիացի արվեստագետների կենսագրությունը: Դերի նկարագրությունը տրված է դերային քարտում, մինչդեռ տեղեկատվությունը կարելի է մանրամասն ներկայացնել՝ տվյալ անձի մասին (բարի, ազնիվ, ծույլ և այլն), նրա կյանքի և խոսքի փորձառության, սովորությունների, հոբբիների

մասին, և այլն: Սակայն տեղեկատվությունը պետք է չափազանց մանրամասն ներկայացնել, քանի որ այս դեպքում խաղի մասնակիցը զրկվում է ստեղծագործական ունակություններ դրսևորելու հնարավորությունից: Նկարագրությունը կարող է լինել հակիրճ, որպեսզի աշակերտը կարողանա ենթադրել այն կերպարը, որը նա կխաղա:

Աշակերտներին պետք է ժամանակ տալ դերի մեջ մտնելու համար: Դերային խաղի յուրաքանչյուր մասնակից, հաղորդակցման իրավիճակից ելնելով, կատարում է խոսքային գործողություններ, սակայն նրանցից յուրաքանչյուրի համար գործում է որոշակի ազատություն՝ խոսքային գործողություններ:

Դերերը նշանակվում են ուսուցչի կողմից, և աշակերտներն իրենք կարող են ընտրել դրանք: Դա կախված է խմբի առանձնահատկություններից և աշակերտների անհատական հատկանիշներից, ինչպես նաև օտար լեզվի իմացության աստիճանից:

Քննարկելով խաղը, գնահատելով դրանում դպրոցականների մասնակցությունը՝ ուսուցիչը պետք է նրբանկատություն դրսևորի հատկապես առաջին դերային խաղի արդյունքները գնահատելիս: Դրա մասնակիցների գործունեության բացասական գնահատականն անխուսափելիորեն կհանգեցնի ակտիվության նվազմանը: Խաղի արդյունքների քննարկումը նպատակահարմար է սկսել լավ պահերով ու միայն դրանից հետո անցնել թերի կողմերին:

Միջին դասարաններում՝ մասնավորապես 5-րդ դասարանում առաջադրվել է <<Կենդանաբանական այգում >>դերային խաղը, որի սյուժեի շրջանակներում երեխաները գնացել են կենդանաբանական այգի և այստեղ պետք է ծավալեն երկխոսություն:

Դիտարկումները ցույց են տալիս, որ հինգերորդ դասարանցիները դեռ պահպանել են նախորդ տարիքային շրջանի որոշ առանձնահատկություններ, երբ երեխաների դերախաղը առաջատար գործունեություն էր: Խաղալու կարողությունն արտահայտվում է նրանով, որ հինգերորդ դասարանի աշակերտները պատրաստակամորեն ընդունում են երևակայական խաղ իրավիճակը, անիրական, հեքիաթային կամ ֆանտաստիկ սյուժե: Սա թույլ է տալիս դասարանում օգտագործել հեքիաթային դերային խաղեր, որոնք ունեն առասպելական բովանդակություն: Օրինակ՝ բանավոր խոսք վարելու նպատակով օգտագործվում են եղանակի, բնական երևույթների, եղանակների մասին որոշ հարցեր, և հենց այդ սյուժեով թեմաներ:

Գլուխ 3.

Դերային խաղի դերը անգլերենի դասաժամերին

Դերախաղն օգտագործվում է նոր նյութի յուրացման, ստեղծագործական կարողությունների համախմբման և զարգացման, ինչպես նաև հանրակրթական հմտությունների ձևավորման բարդ խնդիրներ լուծելու համար: Այն սովորողներին հնարավորություն է տալիս հասկանալ և սովորել ուսումնական նյութը տարբեր դիրքերից: Դերային խաղերի սոցիալական նշանակությունը կայանում է նրանում, որ որոշակի խնդիրների լուծման գործընթացում ակտիվանում են ոչ միայն գիտելիքը, այլ նաև հաղորդակցության հավաքական ձևերը:

Ինչպես գիտեք, ուսուցման մոտիվացիան մեծ դեր է խաղում ուսումնական գործընթացի կազմակերպման գործում: Այն նպաստում է մտածողության ակտիվացմանը, հետաքրքրություն է առաջացնում գործունեության այս կամ այն տեսակի, այս կամ այն վարժությունների կատարման նկատմամբ: Մոտիվացնող ամենահզոր գործոնը ուսուցման մեթոդներն են, որոնք բավարարում են սովորողների կարիքը ուսումնասիրվող նյութի նորության և կատարվող վարժությունների բազմազանության նկատմամբ: Ուսուցման բազմազան մեթոդների կիրառումը նպաստում է հիշողության մեջ լեզվական երևույթների համախմբմանը, ավելի կայուն տեսողական և լսողական պատկերների ստեղծմանը և ուսանողների հետաքրքրության և ակտիվության պահպանմանը:

Անգլերեն լեզվի դասը դիտվում է որպես սոցիալական երևույթ, որտեղ դասարանը որոշակի սոցիալական միջավայր է, որտեղ ուսուցիչը և սովորողը որոշակի սոցիալական հարաբերությունների մեջ են մտնում միմյանց հետ, որտեղ ուսուցման գործընթացը բոլոր ներկաների փոխազդեցությունն է: Միևնույն ժամանակ, ուսման մեջ հաջողությունը ուսուցման բոլոր հնարավորությունների կոլեկտիվ օգտագործման արդյունքն է: Դերային խաղերի կիրառումը լայն հնարավորություններ է ընձեռում անգլերենի դասաժամերին ուսումնական գործընթացն ուժեղացնելու համար:

Դերային խաղը սովորեցնում է աշակերտներին զգայուն լինել օտար լեզվի սոցիալական օգտագործման նկատմամբ: Լավ գրուցակիցը հաճախ ոչ թե նա է, ով ավելի լավ է օգտագործում կառույցները, այլ նա, ով կարող է առավել հստակ ճանաչել (մեկնաբանել) իրավիճակը, որում գտնվում են կողքիները, հաշվի առնել արդեն հայտնի տեղեկատվությունը (իրավիճակից, փորձից) և ընտրել այն լեզվական միջոցները, որոնք առավել արդյունավետ կլինեն հաղորդակցության համար:

Անգլերենի դասերին դերային խաղերը կարող են օգտագործվել ուսուցման տարբեր փուլերում: Դրանք հաճախ օգտագործվում են սկսնակների համար (հատկապես տարրական դասարաններում), սակայն այս տեխնիկան լավ արդյունքներ է տալիս ավելի առաջադեմ մակարդակների աշակերտների հետ աշխատելիս:

Երեխաների համար խաղային գործունեությունը ամենաբնականն ու հետաքրքիրն է: Այդ իսկ պատճառով դիտարկվող մեթոդը գրեթե միշտ օգտագործվում է խմբերում ամենափոքրերի համար: Երեխաները ակտիվորեն ներգրավված են խաղի մեջ և այդպիսով սովորում են առաջին անգլերեն բառերը, փոխանակում ամենապարզ դիտողությունները: Այս փոխազդեցությունը երեխայի համար հետաքրքիր ձևով օգնում է

Աշակերտների մակարդակի աճին զուգահեռ դժվարանում են առաջադրանքները: Ուսուցման տարբեր փուլերում կարող ենք որոշակիորեն զարգացնել բառապաշարը քննարկման հմտություններ ձևավորել և այլն: Օգտակար է խաղի ներսում այնպիսի իրավիճակներ մոդելավորել, որոնք ապագայում օգտակար կլինեն սովորողներին (օրինակ՝ բիզնես անգլերենի դասընթացներում բիզնես հաղորդակցության տարբեր ձևաչափեր):

Եզրակացություն

Մենք գիտենք, թե որքան կարևոր է ուսման մոտիվացիան ուսումնական գործընթացի կազմակերպման գործում: Այն նպաստում է մտածողության ակտիվացմանը, հետաքրքրություն է առաջացնում գործունեության այս կամ այն տեսակի, այս կամ այն վարժությունների կատարման նկատմամբ:

Մոտիվացնող ամենահզոր գործոնը ուսուցման մեթոդներն են, որոնք բավարարում են սովորողների կարիքը ուսումնասիրվող նյութի նորության և կատարվող վարժությունների բազմազանության նկատմամբ: Ուսուցման բազմազան մեթոդների կիրառումը նպաստում է հիշողության մեջ լեզվական երևույթների համախմբմանը, ավելի կայուն տեսողական և լսողական պատկերների ստեղծմանը և ուսանողների հետաքրքրության և ակտիվության պահպանմանը:

Ներկայումս անգլերենի ուսուցումը ոչ միայն օտար լեզվի ուսուցում է , այլև հաղորդակցման հմտությունների ձևավորում, այն է՝ ուսուցիչ - դասարան, ուսուցիչ - աշակերտ, աշակերտ - դասարան, աշակերտ – աշակերտ փոխհարաբերությունների կառուցում:

Այսպիսով, խաղերը դրական են ազդում ճանաչողական հետաքրքրությունների ձևավորման վրա, նպաստում օտար լեզվի գիտակցված յուրացմանը և , ամենակարևորը, խոսքային հաղորդակցման ձևավորմանը: Նրանք նպաստում են այնպիսի որակների զարգացմանը, ինչպիսիք են անկախությունը, նախաձեռնողականությունը, կոլեկտիվիզմի զգացումը խթանելը: Աշակերտները աշխատում են ակտիվ, եռանդով, օգնում են միմյանց, ուշադիր լսում իրենց ընկերներին. ուսուցիչը վերահսկում է միայն ուսումնական գործունեությունը:

Գրականության ցանկ

1. Վերեչչագին, Ռոզով. Ուսումնական հաստատություններում անգլերենի ուսուցման մեթոդիկա նախնական փուլում. Մ., 1998:
2. Օլեյնիկ Տ.Ն. Դերային խաղ վեցերորդ դասարանցիներին երկխոսական խոսքի ուսուցման գործում. Օտար լեզուները դպրոցում, թիվ 1, 1999 թ

3. . Ստրոնին Մ.Ֆ. Ուսումնական խաղեր անգլերենի դասին. Մ., Կրթություն, 1984